

O viață, o poveste, un destin

Impresii la romanul *Povestea unui legionar* al scriitoarei Elena Netcu

Nu poți, având romanul în mână, să nu afirmi precum personajul cărții: *Mătușă, prea repede treci peste tot. Eu vreau detalii, vreau povestea...*

Istoria este o poveste, dar atunci când trăiești în mijlocul faptelor, fiecare individ are povestea lui și sunt atâtea istorii câte individualități.

Cartea Elenei Netcu, *Povestea unui legionar* descrie, folosind tehnica povestirii în ramă, destinul personajului Miron Adăscăliței, relatat prin intermediul analepsei narative de către fiica sa, Mina, născută în închisoare în perioada activării mișcării legionare în România.

Din povestea mătușii sale, Igor Stepaniuk, personajul principal, este fascinat de destinul celui care a fost în realitate Corneliu Zelea Codreanu. Viziunea este una subiectivă, Mina amintindu-și perfect fraze, cuvinte, dialoguri, întâmplări pe care tatăl ei le-a trăit din momentul când mișcarea legionară a prins viață, până la moartea comandantului mișcării, Corneliu Zelea Codreanu.

Ca erou ce a trăit în mijlocul evenimentelor, Miron Adăscăliței trăiește drama prăbușirii idealului legionar care pledase pentru ridicarea poporului prin credință. Astfel, personajele devin, pe rând, tipuri umane ale căror destine au fost modelate sub influența regimului politic.

Dincolo de adevărul istoric, cartea vorbește despre credința într-un ideal, despre lupta fiecărui individ pentru a evolua în spiritul propriului crez și despre dărâmarea iluziilor sub apăsarea tragică a politicului.

Pentru că romanul are la bază studiul temeinic a diverse documente istorice, impresionant este spiritul dramatic al doamnei Elena Netcu prin al cărei condei prind viață figuri memorabile precum Nicolae Iorga, Armand Călinescu, A.C. Cuza, regele Carol, Iuliu Maniu și alții...

Din momentul în care tatăl își începe povestea, se perindă prin fața cititorului o întreagă

istorie. Autoarea ne introduce pe de-a dreptul în mijlocul evenimentelor surprinzând caractere dar și tensiunea și atmosfera unei epoci tulbure. Cartea este absolut realistă și, citind-o, asști ca în fața ecranului dintr-un cinematograf la o serie de scene de un puternic impact emoțional: nunta, procesul și asasinarea lui Corneliu Zelea Codreanu, scena uciderii primului-ministru I. G. Duca în ga Sinaia, moartea tragică a lui Mihai Stelescu care pe când se afla internat în Spitalul Brâncovenesc din București este împușcat cu câeva zeci de țuc

de armă, uciderea prefectului poliției, Constantin Manciu, etc.

Toate acestea sunt scoase la lumină în această carte pentru a evidenția destinul unei generații care a trăit o dramă, care a crescut într-un ideal: acela de a-și păstra valorile naționale și a menține ceea ce este moral și creștin la nivelul colectivității.

Cele două personaje ale cărții reprezintă două tipuri umane, surprinse în ipostaze diferite: Corneliu Zelea Codreanu este tipul tânărului cu inițiativă, dornic de a schimba ordinea în ceea ce privește socialul și politicul și Miron Adăscăliței, tipul celui care este entuziasmat de noile idei, dar până la limita supraviețuirii.

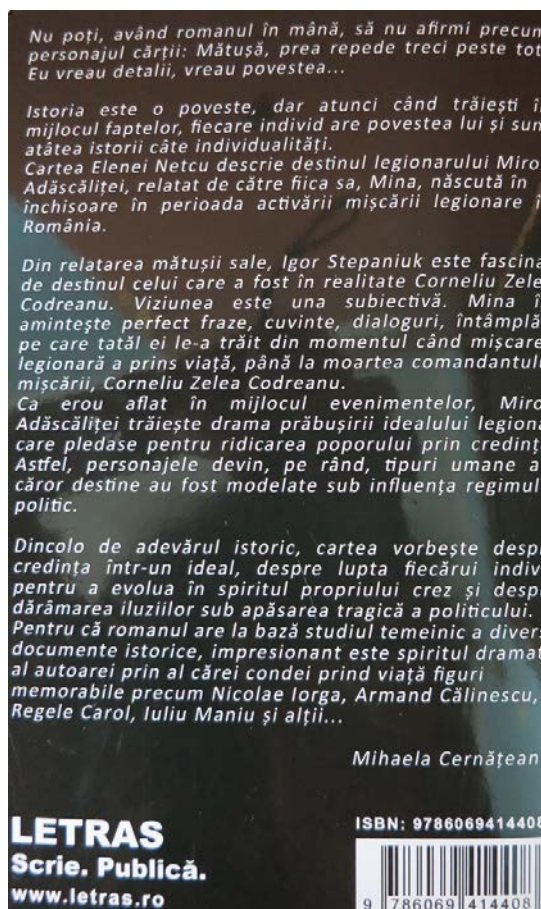
Corneliu Zelea Codreanu afirmă: *Miroane, vreau să fac din Iași orașul visurilor mele dacă voi reuși să-mi pun în aplicare ideile. Am planuri mari, Miroane! [...] De-acum ne-am ales drumul. Vom lupta contra bolșevismului care a invadat țara. Îi vom atrage de partea noastră pe cei mai buni români. Căci noi, Miroane, trebuie să salvăm neamul de la pieire. [...] Cred în forța mea de a instaura o nouă ordine!*

Ca replică la aceste avânturi îndrăznețe, un personaj rezonant în text, tatăl lui Miron Adăscăliței îi răspunde: *Puterea e mai presus de Dumnezeu, băiete! Ești tânăr și nu știi câte orgolii, câte ambiții, câte interese sunt în joc! Cui îi pasă că voi vrei binele națiunii? [...] Nu-ți dai seama în ce te bagi? Întotdeauna să fugi de grupuri, căci au tendința să acționeze ca o turmă și, ferească Dumnezeu de furia mulțimii!*

Într-un dialog cu același tată, Corneliu Zelea Codreanu exclamă: *Numai cu gesturi extreme vom stârpi răul, domnule! Și răspunsul vine ca o sentință ce se va dovedi până la final și adevărată: E inutil să te contrazic, dar știi tu cu povestea cu răsturnatul munților. Eu, poate n-o să mai trăiesc, dar Golgota pe care vrei să urci, tinere avocat, e abrupt și chiar imposibil de urcat. Te agăți cu disperare, scormoni pământul cu unghiile, vrei să ajungi sus, dar e greu de crezut dacă vei vedea cerul!*

De cealaltă parte sunt surprinse gândurile și crezul lui Miron Adăscăliței, un om cu temeri, cu nemulțumiri, care-și recunoaște slăbiciunile: *Trebuie să recunosc, sunt mai fragil decât el. Deși aveam credință, deși știam că scopul Mișcării Legionare era de a păstra românismul, uneori instinctual de conservare era mai puternic și-mi venea să abandonez! Mă revoltam, mi se părea că va fi inutil, va fi zadarnic tot ce încercam să facem. În subconștient îmi ziceam: Gata cu Mișcarea! Vreau să fiu liber, să nu mai fiu cu frica în sân că mă vor aresta! Nu eram mulțumit de mine. Nu puteam nega faptul că, în sinea mea, eram un inconsecvent și mă lăsam copleșit de emoție ca o muiere!*

Într-o discuție cu soția sa care trebuia să nască, pe când se aflau în închisoare, aceasta spune: *Nu voi suferi, dragul meu! Sunt puternică! Educația legionară mă ajută să trec peste toate.* Iar el îi răspunde: *Pe mine nu, Agapia! Mă simt slab și simt c-am să cedez. Am coșmaruri și tremur*

inima în mine că nu vom apuca să ne mai creștem copiii împreună. Ce ne facem? Cum ieșim din iadul ăsta?

Astfel, pentru a se salva și a ieși din închisoare, Miron Adăscăliței decide să simuleze nebunia: *[...] am scris un scenariu pe care am început să-l învăț pe de rost. Vreau să trăiesc. Vreau să-mi văd copiii. Vreau să-mi duc viața mai departe fără să fiu legionar. Vreau să nu mai fiu hăituit. Mă dezic de toate ideile legionare! Nu mai cred că noi, legionarii, vom schimba lumea! [...] Simt nedreptatea ce ni se face. Adunați ca niște vite în incinta închisorii, loviți cu patul puștii, împinși, umiliți, tratați fără respect. Am 35 de ani și doi copii care vor crește fără tată. De ce? Pentru că vrem o țară fără hoți, fără corupți, fără trădători?*

După acestea, rămâne ca noi, după ce vom citi cartea să judecăm atât binele cât și răul și să ne facem singuri o părere. Cartea este doar un punct de plecare în a ne studia istoria. Pentru că, fie că vrem, fie că nu, această filă din istoria poporului nostru s-a scris, aceste fapte s-au întâmplat și au lăsat semne. Și din ea trebuie să învățăm că un om nu poate acționa la voia întâmplării sau după bunul său plac, ci este constrains de politic și de social. Și acest lucru îl spune tot Miron Adăscăliței fiicei sale: *Noi eram actorii, iar în culise, în spatele nostru, se trăgeau*

sforile.

În final putem doar să spunem că, citind cartea, învățăm o parte din istorie.

**Prof. Cernățeanu Mihaela – Evelina,
Școala Gimnazială, Nr.12. Tulcea**

